

Luonnonhoito rannikolla Pohjois-Pohjanmaalla

23.9.2023

Irmeli Ruokanen

Metkalla rahoitettavat luonnonhoitotyöt ja ympäristötuki

- Metsäkeskus on suunnitellut ympäristötukea ja luonnonhoitohankkeita lähes yksinomaan toteutettavaksi kemera-rahoituksella
- Metsätalouden töiden rahoituslaki kemera muuttuu metkaksi 1.1.2024

Metkassa:

- Luonnonhoidon töitä rahoitetaan edelleen luonnonhoitohankkeina
- Luonnonhoitohankkeita voidaan rahoittaa myös maanomistajan hakemuksesta.

Metka-tukea voi hakea seuraaviin töihin:

- Taimikon ja nuoren metsän hoito, pienpuun keruu
 - Terveyslannoitus
 - Suometsän hoitosuunnitelmien laadinta
 - Suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen
 - Metsätieverkoston ylläpito
 - Ympäristötuki määräaikaiseen suojeluun sekä metsäluonnon hoitoon
 - Kulotus
- Suometsien ojien kunnostamiseen ei enää jatkossa myönnetä tukea. Sen sijaan maanomistajat voivat hakea tukea suometsien hoitosuunnitelmien laatimiseen sekä erilaisiin vesiensuojelutoimenpiteisiin.
- Kulotus on uusi tuettava työlaji.

Ympäristötuki

- Tukea myönnetään ensisijaisesti metsälain 10 §:n elinympäristöjen turvaamiseen sekä muihin monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin kohteisiin.
- Sopimus tehdään 10 vuodeksi: maanomistaja sitoutuu kohteen säilyttämiseen ja toimenpiteille tarvitaan suostumus Metsäkeskukselta.
- Tukeen voidaan sisällyttää kuolleesta puusta maksettava kannustinkorvaus.
- Mahdollisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaiset toimenpiteet voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun Metsäkeskus on hyväksynyt hakemuksen ja toteuttamissuunnitelman.

Luonnonhoito

- Tukea voidaan myöntää
 - Metsäkeskuksen valmistelemiin luonnonhoitohankkeisiin.
 - maanomistajalähtöisiin yhden tilan luonnonhoitotöihin.
- Tuen saaja on aina yksityinen maanomistaja.
- Yksityisen maanomistan on sitouduttava töiden toteuttamiseen ennen hankehaun käynnistämistä.
- Hoito- ja kunnossapitovelvollisuus 10 vuotta.
- Toimenpiteet voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun Metsäkeskus on hyväksynyt hakemuksen ja toteuttamissuunnitelman.

Metkalla rahoitettavat luonnonhoidon työlajit

- Luonnonhoitohankkeet suunnittelee metsäkeskus valtionavulla.
- v. 2024 n. 2milj. € Suomeen luonnonhoitotöiden toteuttamiseen varoja
- **Vesienhoitotyöt** yksityismaiden valuma-alueella,
 - ylivoimaisesti yleisin luonnonhoitotyö maakunnassa
 - toteutetaan myös Sotka-hankkeen suunnittelema riistakosteikkoja
- **Elinympäristöjen kunnostusta** kuten lähteiden kunnostamista, lehtojen hoitoa, soiden ennallistaminen (oltava metsämaata)
- Kulotushankkeet eivät ole metkassa rahoitettavia luonnonhoidon hankkeita, jonka metsäkeskus suunnittelisi ja jossa olisi 100 %:n tot.tuki. **Kulotus on metkassa tuettava metsänhoidon työlaji**, johon tuki x €/ha
Jatkossakin kulotuksissa on poltettava myös elävää puustoa.

Ympäristötuki metkassa

- Yksityisille metsänomistajille
- Ympäristötuen ehdot säilyvät lähes ennallaan
- Varoja n. 8 milj.€ v. 2024 Suomeen
- Kohteet metsämaan luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset:
 1. metsälain 10 §:n kohteet: puron välittömät lähiympäristöt, lehdot, rehevät puustoiset korvet, ym.
 2. Metso-ohjelman vapaaehtoiset kohteet:
kuten runsaslahopuustoiset kangasmetsät, maankohoamisrannikon suknessiosarjat, paahde-elinympäristöt ym.

Yleisin kemeralla rahoitettu lh-hanketyyppi

- Maakunnassa yleisin luonnonhoitohanketyyppi on ollut vesienhoitotyöt
- Metsäkeskus on tehnyt suunnitelman ja työt on laitettu hankehakuun 2-3 kertaa vuodessa
- Toimijat ovat tehneet tarkemman suunnitelman ja toteuttaneet työt

Rannikolla haastetta lisää happamat sulfaattimaat vesienhoitorakenteissa

Muuta luonnonhoidon hanketoimintaa rannikolla

- Esimerkkejä:
 - HELMI-ohjelma yksityismetsissä 2023-2024 metsäkeskus toteuttaa
 - Suunnitellaan vesienhoito/riistakosteikkoja ja soiden ennallistamisia
 - Em. laitetaan hankehakuun toteutettavaksi toimijoille
 - Merestä metsäksi-hanke (päättynyt, METSO-ohjelma, MMM:n rahoittama)
 - Rumpusteet pois – hanke (hanke päättyy 31.12.2023, EU maasr.)
 - Ohjeet rumpujen vaellusesteinventointiin, lomake ja sen täyttöohje, rumpujen asennusohjeita, vaellusesteiden korjaamisohje
 - <https://www.metsakeskus.fi/fi/hankkeet/rumpusteet-pois>
 - yks.tierahoitukset edellyttävät esteettömiä rumpuja!
 - Katse vesiin metsätaloudessa (hanke kesken, EU maasr.)
 - vesienhoidon edistämistä

Metsäkeskus

Toteutettuja luonnonhoitotöitä: Kaitajärven kosteikko

Metsäkeskus

Vantuojan kosteikko: Vantuojan kosteikko

Metsäkeskus

Vantuojan kosteikko

Metsäkeskus

Lehtojen hoitoa ja ympäristötukea

Maankohoamisrannikon
lehdon
puna-ailakeita

Hanhikiven lehdossa

- Merestä metsä-
si -hanke

Kiitos mielenkiinnosta

